

Procedura odebrania dziecka z rodziny

Podstawa prawna

- Art. 12a – 12c ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- Art. 58 i art. 103 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- Niektóre przepisy k.p.c. z rozdziału „Sprawy o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką”
- Rozporządzenie MSWiA z 31 III 2011 r. ws. procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie

Wniosek do TK sygn. K 15/14

- Zarzut niekonstytucyjności co do:
 - Art. 12a ust. 1 w zw. z art. 116 ustawy o pomocy społecznej (ingerencja w autonomię rodziny i prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami przez osobę, która nie ma ku temu kwalifikacji i przygotowania)
 - Art. 12 b ust. 1 i 3 (naruszenie prawa do sądu z uwagi na brak prawa rodziców do bycia wysłuchanym przez sąd, gwarancji udziału adwokata, brak obowiązku sporządzenia przez sąd uzasadnienia postanowienia o oddaleniu zażalenia na odebrani dziecka)

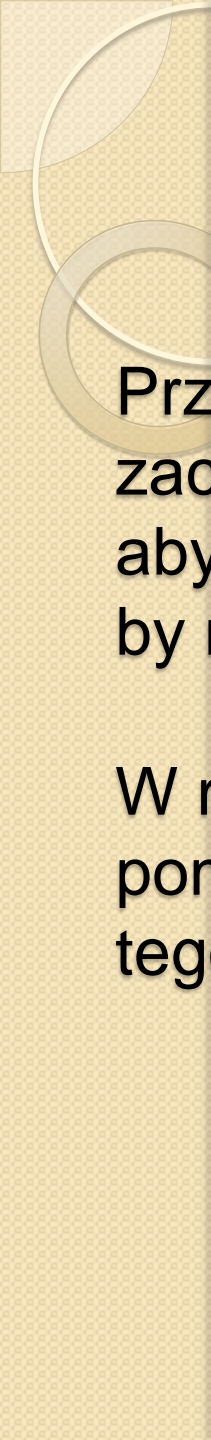
Krok I. Rozeznanie sytuacji

1. Przesłanka do działania: bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia dziecka w rodzinie.

2. Osoby decyzyjne:
 - a) pracownik socjalny – wykonujący obowiązki służbowe
 - b) funkcjonariusz Policji
 - c) przedstawiciela służby zdrowia (lekarza, ratownika medycznego lub pielęgniarkę).

Krok II. Odebranie dziecka

1. Decyzja podejmowana wspólnie.
2. Najlepiej by stanowiska wszystkich trzech osób zostały wyrażone na piśmie („Zachodzą/nie zachodzą podstawy do odebrania dziecka”)
3. Asysta policji

Przy odbieraniu dziecka pracownik socjalny powinien zachować szczególną ostrożność i uczynić wszystko, aby dobro dziecka nie zostało naruszone, a zwłaszcza by nie doznało ono krzywdy fizycznej lub moralnej.

W razie potrzeby pracownik socjalny może zażądać pomocy organu opieki społecznej lub innej powołanej do tego instytucji (art. 598¹² § 1 k.p.c.).

Odbierając dziecko pracownik socjalny powinien wręczyć na piśmie rodzicom lub opiekunom pouczenie o prawie do złożenia zażalenia

*Załącznik nr 1
do procedury odebrania dziecka*

W Z Ó R

POUCZENIE O PRAWIE DO ZŁOŻENIA ZAŻALENIA

Na podstawie art. 12b ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni dziecka mogą żądać zbadania zasadności i legalności odebrania dziecka oraz prawidłowości jego dokonania, wnosząc zażalenie do Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie, Wydział III Rodzinny i Nieletnich (adres: ul. Przy Rondzie 7, 31-547 Kraków). Zażalenie może zostać wniesione za pośrednictwem pracownika socjalnego lub funkcjonariusza Policji, którzy dokonali odebrania. Zażalenie zostanie rozpoznane przez sąd niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin. W razie uznania bezzasadności lub nielegalności odebrania dziecka sąd zarządza natychmiastowe przekazanie dziecka rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym, od których dziecko zostało odebrane.

Potwierdzam otrzymanie na piśmie pouczenia o prawie do złożenia zażalenia.

.....
Miejscowość, data

.....
Podpis

5. Zażalenie na odebranie dziecka może zostać złożone przez rodzica lub opiekuna za pośrednictwem pracownika socjalnego. Pracownik socjalny powinien wtedy zażalenie przyjąć i niezwłocznie przekazać je sądu opiekuńczego

*Załącznik nr 2
do procedury odebrania dziecka*

W Z O R

Zabierzów, dnia

**Sąd Rejonowy
dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie
Wydział III Rodzinny i Nieletnich
Kraków, ul. Przy Rondzie 7**

Na podstawie art. 12b ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180, poz. 1493 ze zm.) przekazuję zażalenie na odebranie dziecka złożone w dniu przez jego rodzica / opiekuna do tut. Sądu za moim pośrednictwem jako pracownika socjalnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zabierzowie, który dokonał odebrania dziecka.

.....
Podpis pracownika socjalnego GOPS

Krok III. Umieszczenie dziecka

1. Niezamieszkująca wspólnie z dzieckiem osoba najbliższa
2. Rodzina zastępcza
3. Placówka opiekuńczo-wychowawcza

Osoba najbliższa

- Osobą najbliższą jest: małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.

Oddając dziecko tej osobie należy od niej odebrać na piśmie oświadczenie o przejęciu opieki nad dzieckiem

Załącznik nr 3
do procedury odebrania dziecka

W Z Ó R

OSWIADCZENIE POTWIERDZAJĄCE PRZEJĘCIE OPIEKI NAD DZIECKIEM

Ja niżej podpisany(a)

.....
imię i nazwisko

zamieszkały(a)

.....
adres zamieszkania

seria i numer dowodu osobistego/lub pesel

oświadczam, że dnia przejmuję opiekę nad dzieckiem

.....
biorąc odpowiedzialność za nie do czasu wydania przez Sąd rozstrzygnięcia w sprawie.

Oświadczam, że w stosunku do dziecka jestem osobą najbliższą, tj.

Miejscowość.....

Data

.....
podpis osoby przyjmującej oświadczenie

.....
podpis osoby składającej oświadczenie

Rodzina zastępcza

(art. 58 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego przyjmuje dziecko na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy, a następnie informuje o tym niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin, informuje o tym właściwy sąd, starostę oraz ośrodek pomocy społecznej

Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego może odmówić, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, przyjęcia dziecka:

- 1) jeżeli łączna liczba umieszczonych w tej rodzinie dzieci przekroczy 3;
- 2) powyżej 10. roku życia doprowadzonego przez Policję lub Straż Graniczną.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza (art. 103)

- Zadaniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki
- Do placówki dziecko przyjmuje się na wniosek rodziców, dziecka lub osoby trzeciej lub umieszcza się dziecko w trybie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- O przyjęciu dziecka dyrektor placówki informuje niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin, sąd, powiatowe centrum pomocy rodzinie oraz ośrodek pomocy społecznej.

Krok IV. Dalsze działania

1. W ciągu 24 godzin od interwencji pracownik socjalny powinien powiadomić sąd opiekuńczy o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go w w/w miejscu

*Załącznik nr 6
do procedury odebrania dziecka*

W Z Ó R

Zabierzów, dnia

Sąd Rejonowy
dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie
Wydział III Rodzinny i Nieletnich
Kraków, ul. Przy Rondzie 7

Na podstawie art. 12a ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180, poz. 1493 ze zm.) zawiadamiam, że w dniu o godzinie dziecko zostało odebrane rodzicom / opiekunom prawnym / opiekunom faktycznym z jego dotychczasowego miejsca zamieszkania w ul. i umieszczone w (adres

.....
Podpis pracownika socjalnego GOPS

2. Pracownik socjalny powinien sporządzić notatkę.

3. Jeżeli przymusowe odebranie dziecka napotyka przeszkody pracownik socjalny zawiadamia prokuratora (art. 598¹¹ § 1 k.p.c.)

*Załącznik nr 7
do procedury odebrania dziecka*

W Z Ó R

Zabierzów, dnia

**Prokuratura Rejonowa Kraków Krowodrza
31-858 Kraków, os. Kościuszkowskie 2**

Zawiadomienie o istnieniu przeszkód w odebraniu dziecka

Na podstawie art. 598¹¹ § 1 k.p.c. w związku z art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) zawiadamiam, że istnieją przeszkody w odebraniu dziecka polegające na tym, że

Konieczność odebrania dziecka wynika z bezpośredniego zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą w jego rodzinie. Obecnie dziecko przebywa pod następującym adresem

Wnoszę o niezwłoczne podjęcie stosownych działań i powiadomienie o nich Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabierzowie.

.....
Podpis pracownika socjalnego GOPS

Pracownik socjalny powinien zawiadomić policję wówczas, gdy stwierdzi podejrzenie popełnienia przestępstwa przez rodzica lub opiekuna dziecka

*Załącznik nr 8
do procedury odebrania dziecka*

W Z Ó R

Zabierzów, dnia

**Komisariat Policji w Zabierzowie
Zabierzów, ul. Sportowa 1**

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Zawiadamiam o podejrzeniu popełnienia w dniu przez
..... zam. przestępstwa polegającego
na tym, że

Uzasadnienia

Należy opisać okoliczności świadczące o możliwości popełnienia przestępstwa przez daną osobę, w tym ustalenia dokonane przez pracownika socjalnego.

.....
Podpis pracownika socjalnego GOPS

Jeżeli rodzic lub osoba sprawująca opiekę nad dzieckiem nie ujawnia miejsca pobytu dziecka pracownik socjalny występuje do sądu z wnioskiem o zarządzenie przymusowego sprowadzenia tej osoby celem złożenia oświadczenia o miejscu pobytu dziecka (art. 598¹¹ § 2 k.p.c.).

*Załącznik nr 9
do procedury odebrania dziecka*

W Z Ó R

Zabierzów, dnia

Sąd Rejonowy
dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie
Wydział III Rodzinny i Nieletnich
Kraków, ul. Przy Rondzie 7

Wniosek

o zarządzenie przymusowego sprowadzenia osoby

Na podstawie art. 598¹¹ § 2 k.p.c. w związku z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) wnoszę o zarządzenie przymusowego sprowadzenia zam. celem złożenia oświadczenia o miejscu pobytu dziecka, którego jest rodzicem / opiekunem prawny / opiekunem faktycznym.

Uzasadnienia

Należy opisać okoliczności świadczące o konieczności odebrania dziecka z uwagi na przemoc w jego rodzinie oraz przyczyny braku informacji o miejscu obecnego pobytu dziecka.

.....
Podpis pracownika socjalnego GOPS